

Bijlage 2: Maatregelen steden en Rijk NO₂ -knelpunten

Amsterdam	
Locatiespecifieke maatregelen	Beschrijving/toelichting
Ingebruikname van Noord/Zuidlijn en daarbij behorende wijziging GVB bus-routes	Vanaf 22 juli 2018 gaat een groot deel van de busroutes rijden vanaf metrostation Noord i.p.v. Centraal Station. Dit zorgt voor vermindering van busverkeer op de knelpunten.
Elektrificatie buslijnen Connexxion in omgeving van Leidseplein	Connexxion introduceert vanaf april 2018 de eerste elektrische bussen op regionale lijnen die ook in Amsterdam rijden.
Schone taxistandplaatsen (Leidseplein en Centraal Station)	Vanaf januari 2018 zijn de belangrijkste taxistandplaatsen alleen nog toegankelijk voor schone taxi's. Hiermee wordt taxiverkeer op knelpunten verschoont.
Opheffen camaliteiten-tramhalte Stadhouderskade	De opheffing van deze calamiteiten-tramhalte (deze halte was een aantal jaren gesitueerd op de Stadhouderskade in het trajectdeel Leidseplein - Overtoom in verband met de grootschalige herinrichtingsoperatie van het Leidseplein) zorgt voor verbeterde doorstroming en minder uitstoot. (NB Zie ook de volgende maatregel – "Optimaliseren laad- en losplek Stadhouderskade.)
Optimaliseren laad- en losplek Stadhouderskade	Optimalisatie van deze laad- en losplek leidt tot verbeterde doorstroming en minder uitstoot.
Mobiliteitsscans voor grote instellingen/bedrijven die gevestigd zijn in omgeving van knelpunten door de Omgevingsdienst	Grote instellingen/bedrijven worden gevraagd hun mobiliteitsvraagstuk te bekijken. Hierdoor worden zij gestimuleerd hun mobiliteit schoner te organiseren.
Bundelen ophalen bedrijfsafval. Onderzoek naar en uitvoering van gezamenlijk inzamelen van bedrijfsafval in diverse buurten.	Het gezamenlijk bedrijfsafval ophalen leidt tot minder verkeersbewegingen en uitstoot.
Extra aandacht voor realisatie laadpalen EV met effect op knelpunten	Door hier extra aandacht aan te besteden wordt voorkomen dat beperkte laadcapaciteit de transitie naar elektrisch vervoer afremt.
Touringcar Transitie Plan	Het Touringcar Transitie Plan vermindert de toegankelijkheid van het centrum voor touringcars en vermindert daarmee tevens de uitstoot.
Duurzaam evenementenbeleid en aanleg evenementenputten	Vanaf 2020 moeten alle evenementen in Amsterdam uitstootvrij zijn.
Introductie waterstof vuilniswagens	Met ingang van 1 januari 2019 gaan de eerste waterstof vuilniswagens rijden op de knelpunten. Dit zorgt voor minder diesel-verkeersbewegingen en dus minder uitstoot van luchtverontreinigende stoffen
Ontwikkelen maatregelen aanleg laadpalen EV op privaat terrein	Hiermee wordt voorkomen dat beperkte beschikbare laadcapaciteit de transitie naar elektrisch vervoer afremt.
Knip van Woustraat. Herinrichting kruispunt Van Woustraat/Stadhouderskade	Vermindering van kruisend verkeer op Stadhouderskade bevordert de doorstroming en dat is gunstig voor de luchtkwaliteit. Uitvoering wordt verwacht in 2019.
Generieke maatregelen	Beschrijving/toelichting
Milieuzone Bestelbus	Er geldt sinds 1 januari 2017 een milieuzone voor bestelauto's (binnen de ring A10, bezuiden het IJ).
Milieuzone Scooter/brommer	Vanaf 1 januari 2018 geldt er in Amsterdam een milieuzone voor brom- en snorfietsen van 2010 en ouder (binnen de gehele bebouwde kom met uitzondering van landelijk Noord).

Milieuzone Taxi	Binnen de ring A10 bezuiden het IJ geldt vanaf 1 januari 2018 een milieuzone voor taxi's op diesel.
Milieuzone Touringcar	Binnen de ring A10 bezuiden het IJ geldt vanaf 1 januari 2018 een milieuzone voor autobussen en touringcars.
Verdubbelaar subsidie elektrische bestelauto's	Het is mogelijk gemaakt 2 verschillende subsidies te combineren om aanschaf van elektrische bestelbussen te stimuleren.
Aanscherpen ontheffingen beleid 7,5 tonszone	Er is besloten het ontheffingsbeleid van de 7,5 tonszone te beperken. Dit zorgt voor minder zwaar verkeer op de knelpunten.

Arnhem	
Locatiespecifieke maatregelen	Beschrijving/toelichting
Per 1-1-2019 een milieuzone voor diesel personenwagens	Besluit genomen door de gemeenteraad op 5 maart 2018. Alleen Euro 4 en hoger worden toegelaten.
Verder verkennen milieuzone bestelwagens	Effect op de luchtkwaliteit reeds onderzocht, besluitvorming in de gemeenteraad wordt voor de zomer van 2018 verwacht
Verder verkennen milieuzone brommers en snorfietsen	Effect op de luchtkwaliteit reeds onderzocht, besluitvorming in de gemeenteraad wordt voor de zomer van 2018 verwacht
Aanpassingen aan de ring ter hoogte van Roermondsplein	Roermondsplein ligt aan de centrumring naast het Nieuwe Plein (bijna knelpunt) en op ongeveer 1,5 km afstand van knelpunt Eusebiusbuitensingel en Velperbuitensingel. Betere doorstroming bij Roermondsplein zorgt voor betere doorstroming op gehele centrumring en daardoor voor lagere achtergrondconcentratie voor de binnenstad én lagere concentratie NO2 bij Nieuwe Plein.
Dynamisch verkeersmanagement, dosering buiten de stad	Onderzoek voor onderbouwing wordt uitgevoerd voor 1-7-2018
Generieke maatregelen	Beschrijving/toelichting
Walstroom Nieuwe Haven	80% van alle ligplaatsen in Arnhem
Aanleg snelfietsroutes	Routes naar zuid (Nijmegen) en west zijn al aangelegd. Routes naar Oost in voorbereiding (uitvoering 2019-2020)
Flankerende maatregelen: Transferia en Stadsdistributie	Transferia zijn al in gebruik, maar hebben extra impuls nodig (bebording, busverbinding). Stadsdistributie heeft aantal jaren bestaan, maar nu failliet. Heeft ook nieuwe impuls nodig
Stimuleren elektrisch vervoer (laadinfra)	Loopt al enkele jaren. Wordt nu naar hoger niveau getild: van vraaggestuurd naar aanbodgestuurd (hiervoor wordt strategisch plan ontwikkeld. Voor uitvoering zijn middelen nodig)

Den Haag	
Locatiespecifieke maatregelen	Beschrijving/toelichting
Lokale maatregelen t.b.v. knelpunt Raamweg	Herinrichting, groenstructuur, verkeersmanagement
Generieke maatregelen	Beschrijving/toelichting
Sloopregeling voor dieselveertuigen, bromfietsen en snorfietsen	Subsidieregeling waarbij een subsidietegoed wordt toegekend voor de demontage van een dieselauto, brom- of snorfiets. Het tegoed kan worden besteed aan de aanschaf van een (elektrische)fiets of reizen met het OV
Stimuleren elektrisch vervoer	Subsidieregeling waarbij subsidie wordt verstrekt voor de aanschaf van elektrische bestelauto's, taxi's
Realisatie laadinfrastructuur elektrische voertuigen	Uitbreiden van de huidige laadinfrastructuur met laadpalen, laadpleinen, snellaadstations. Uitvoeren van innovatieve pilots (smart charging, laadlantaarnpalen, etc)
Minder en schonere houtstook	Communicatiecampagnes met voorlichting over gezondheidsrisico's en handelingsperspectieven voor gebruikers van open haarden, kachels, barbecues, terrashaarden.
Minder scooters en bromfietsen op fossiele brandstof	Ondernemerssubsidie voor zakelijke veelrijders voor aanschaf e-scooter, e-fiets, speed pedelec, bakfiets en sloopregeling brommers en snorfietsers (zie punt 2)
Stimuleringsregeling 'Luchtkwaliteit in Haagse wijken'	Subsidieregeling waarbij bewonersgroepen subsidie kunnen krijgen voor initiatieven die de luchtkwaliteit verbeteren
Stimuleren fietsgebruik	Meerjarenprogramma Fiets met diverse maatregelen om het fietsgebruik te stimuleren.
Gevoelige bestemmingenbeleid	Verminderen van blootstelling kwetsbare groepen aan luchtverontreiniging door regels op te nemen over het bouwen van nieuwe gevoelige bestemmingen aan drukke wegen. Tevens wordt onderzocht hoe de blootstelling kan worden verminderd op bestaande gevoelige bestemmingen door het nemen van locatie-specifieke maatregelen

Eindhoven	
Locatiespecifieke maatregelen	Beschrijving/toelichting
Praktijkopstelling Vestdijk	Een combinatie van snelheidsverlaging, wegversmalling en een knip die zorgt voor een verkeersreductie van ca 45% op de knelpuntlocatie. In 2018 en begin 2019 wordt de Vestdijk definitief heringericht volgens dit principe
Herinrichting Kanaalroutes	Noodzakelijke aanvulling op de aanpak Vestdijk om verkeer via de oostkant af te kunnen wikkelen
Herinrichting Geldropseweg binnen de Ring incl HOV	Noodzakelijke aanvulling op de aanpak Vestdijk om verkeer via de oostkant af te kunnen wikkelen
Herinrichting Stationsweg	Noodzakelijke aanvulling op de aanpak Vestdijk om verkeer via de oostkant af te kunnen wikkelen
Bereikbaarheid binnenstad vanaf de westzijde	Dit bevat de combinatie van de oorspronkelijke maatregelen <ul style="list-style-type: none"> • Herinrichting Westelijke Binnenring conform kader 'Eindhoven op Weg' • Herinrichting Fellenoord en Westtangent conform kader Eindhoven op Weg' • Capaciteitsuitbreiding Westelijke Ring
Bereikbaarheid Station Centrumzijde	In het verlengde van de Stationsweg de Fuutlaan opwaarderen, dit betreft een noodzakelijke aanvulling op de aanpak Vestdijk om verkeer via de oostkant af te kunnen wikkelen en het station aan de centrumzijde bereikbaar te houden
Generieke maatregelen	Beschrijving/toelichting
Snelfietsroute Eindhoven - Helmond	Verbeterde fietsverbinding om fietsvervoer vanuit Helmond naar Eindhoven te stimuleren
Netwerkregeling Ring Oost	Zorgt voor een betere doorstroming op de Ring, waardoor doorgaande verkeer minder van de wegen door het centrum gebruik maakt
Uitbreiden Elektrisch Busvervoer	Na de stadsbussen zullen ook de bussen voor streekvervoer vervangen worden door elektrische bussen
Milieuzone vrachtverkeer in stand houden	De Milieuzone vrachtverkeer bestaat in Eindhoven al vanaf 2007, met de laatste verlenging is deze verlengt tot 2020
Uitbreiden netwerk Laadpalen	Extra laadpalen plaatsen
Stimuleren Fietsvervoer door aantrekkelijke routes en Fietsenstalling Neckerspooi	Het aantal vrij liggende, geasfalteerde fietspaden zal worden uitgebreid, daarnaast wordt geïnvesteerd in goede en ruime fietsenstallingen, doel is een verandering in vervoersmodaliteit te bewerkstelligen
Opstellen Agenda Emissievrije Mobiliteit	Onderdeel hiervan vormt de Milieuzone Bestelauto's als voorloper hierop, Green Deal, Stedelijke distributie elektrificeren in combinatie met een efficiëntere Stedelijke distributie, elektrische taxi's
Verbeteren luchtkwaliteit parkeergarage Stadhuisplein	Met de "Longen van de Stad" wordt een pilot uitgevoerd om de concentratie fijn stof in het gebied rond de parkeergarage te verlagen

's Hertogenbosch	
Locatiespecifieke maatregelen	Beschrijving/toelichting
Instellen 30 km/uur regime incl. inrichting	Voor het betreffende wegvak wordt de maximum snelheid verlaagd naar 30 km/uur. Hierdoor wordt de uitstoot minder en de verwachting is dat dit ook leidt tot minder verkeer.
Optimalisatie doorstroming	Daar waar mogelijk en zinvol wordt de doorstroming op het wegvak verbeterd door verkeersmanagement.
Generieke maatregelen	Beschrijving/toelichting
Actieplan Duurzame Mobiliteit	In het kader van het uitvoeringsprogramma mobiliteit (2018/2019), wordt "Actieplan Duurzame Mobiliteit" opgesteld met daarin nadrukkelijk aandacht voor luchtkwaliteit. Intensivering van elektrisch rijden en schonere en slimmere bevoorrading.
Extra aandacht elektrisch rijden binnenstad (b.v. bij gebiedsontwikkeling en uitrol laadinfrastructuur)	In de Bossche binnenstad vinden diverse ontwikkelingen plaats waaronder de invulling van een voormalig ziekenhuisterrein. In de planvorming zal nadrukkelijk aandacht zijn voor elektrisch rijden.
Inspanningen voor elektrisch rijden krijgen meer accent op de binnenstad gericht.	Onderzocht wordt op welke manier elektrisch rijden kan bijdragen het verbeteren van de luchtkwaliteit in en rondom de binnenstad.

Rotterdam	
Locatiespecifieke maatregelen	Beschrijving/toelichting
Verbod voor vrachtverkeer 's-Gravendijkwal	Algeheel verbod voor vrachtauto's. Heeft ter plaatse gezorgd voor afname van de NO ₂ concentratie met ruim 2 µg/m ³ . Geen verslechtering opgetreden in omringende gebied. Deel vrachtauto's is 'verdwenen' uit het gebied.
Reconstructie Coolsingel	Reconstructie naar groene stadsboulevard, met veel meer nadruk op verblijfsfunctie. Passend in het concept Citylounge. Aantal rijstroken wordt gehalveerd, de hoeveelheid wegverkeer zal daardoor zeer sterk afnemen.
Maatregelen ivm gedeeltelijke afsluiting Maastunnel gedurende 2 jaar (2017-2019)	Maatregelen om te zorgen dat verkeer zich anders gaat verdelen over de stad. Daarnaast stimuleren dat waar mogelijk andere vervoerskeuzes worden gemaakt
Verkennd onderzoek naar mogelijkheden om het aantal verkeersbewegingen binnen de stad structureel te verminderen (Maastunnelcorridor)	Onderzoek naar de mogelijkheden om verkeersstromen blijvend te beperken door de Maastunnelcorridor
Onderzoek naar opzet en haalbaarheid voor een snelle HOV-verbinding (shuttlebus) door de Maastunnelcorridor (past in OV-visie Rotterdam)	Onderzoek naar de haalbaarheid van een sneldienst door Maastunnelcorridor, om de overstap van auto naar OV te vergemakkelijken
Generieke maatregelen	Beschrijving/toelichting
Aanleg en verbetering van stedelijke fietsroutes en fietsenstallingen	Met de Rotterdamse Mobiliteitsagenda gekozen voor verdere versterking van de fietsinfrastructuur. Het aandeel fietsmobiliteit stijgt sterk en meer is wenselijk. Dit wordt opgepakt in het kader van het Fietsplan
Aanleg infrastructuur voor elektrisch rijden incl. experimenten met deelsystemen, snelladen ed.	Doorzetten en versterken huidig beleid
Dynamisch Verkeersmanagement (DVM) zowel in de binnenstad als op de ring	Diverse maatregelen zijn in uitvoering
Sloop- en premiereregeling personen- en bestelauto's	Succesvolle regeling wordt doorgezet in het jaar 2018. Bijdrage wanneer voertuig voor sloop wordt aangeboden. Extra bijdrage bij aanschaf van elektrische auto
Uitbreiding milieuzone voor vracht, bestel en personenverkeer (sinds 2016)	De vigerende milieuzone blijft van kracht; deze maatregel is belangrijk binnen het totale pakket maatregelen van de Koersnota Schone Lucht
Introductie van 55 OV-elektrische bussen, vooral binnen het gebied van de milieuzone vanaf nov. 2019	Dit is de eerste tranche zoals vastgelegd in de concessie van de RET; na 2019 volgen nog 2 tranches op weg naar een compleet schone busvloot
Verschoning eigen gemeentelijk wagenpark	Doorlopende maatregel
Sloopregeling oude brommers	Bijdrage bij sloop oude brom- of snorfiets
Verkenning naar haalbaarheid subsidieregeling elektrische bestelauto's	Verkenning loopt
Verschoning van het wagenpark via	Maatregel wordt toegepast voor alle nieuwe vergunningen

het stellen van milieueisen aan parkeervergunningen	in Rotterdam
Verkennd onderzoek naar mogelijkheden voor versnellen invoering 0-emissie Stadslogistiek	Onderzoek wordt uitgevoerd i.i.g. samen met de transportsector
Verkennd onderzoek naar versnellen 0-emissie bouwlogistiek	Onderzoek wordt uitgevoerd i.i.g. samen met de sector
Onderzoek naar verschoning mobiele werktuigen, ook voor bestaand mobiele werktuigen	Onderzoek wordt uitgevoerd i.i.g. samen met de sector
Onderzoek naar elektrificeren personenvervoer over water	Onderzoek wordt uitgevoerd i.i.g. samen met de sector

Utrecht

Locatiespecifieke maatregelen	Beschrijving/toelichting
Herinrichting Beurskwartier en Lombokplein Verkennen of versnelling mogelijk is door middel van mobiliteitsmanagementcampagne: stimuleren gewenst gedrag, belonen en alternatieven aanbieden om de intensiteiten op de Graadt van Roggenweg omlaag te brengen.	Eind 2017 is de omgevingsvisie Beurskwartier en Lombokplein door de gemeenteraad goedgekeurd (inclusief herinrichting Westplein en Graadt van Roggenweg). Inzet van deze herinrichting is om een aantrekkelijke groene en compacte leefomgeving te creëren die toekomst bestendig is. Bereikbaarheid is hier een breed begrip met nadruk op fiets en OV. Graadt van Roggenweg wordt heringericht en er worden maatregelen om het autoverkeer te reduceren en zo luchtkwaliteit te verbeteren. Huidige planning is start realisatie in 2021. Dit zou mogelijk versneld kunnen worden opdat voor 2020 al een effect te verwachten is door een mobiliteitscampagne, vooruitlopend op de herinrichting om gewenste reductie van verkeersintensiteit te realiseren.
Verschoning bussen: Onderzoek naar mogelijke versnelling door 3 lijnen over Graadt van Roggenweg te elektrificeren.	Vervanging 140 bussen in 2019. Inzet om de 3 lijnen (4, 5 en 7) over de Graadt van Roggenweg vanaf dat moment volledig te elektrificeren. Verantwoordelijkheid provincie/concessiehouder.
Generieke maatregelen	Beschrijving/toelichting
Stimuleren elektrisch rijden	Doelgroepenbenadering voor stimuleren elektrisch rijden (woonwerkverkeer en zakelijk vervoer)
Uitrol oplaadinfrastructuur en slim laden	Extra oplaadpalen plaatsen, ook bij bedrijven, waar nu vooral elektrische voertuigen worden aangeschaft.
Raamwerk Zero Emission Stadsdistributie	Raamwerk ZES 2025 behelst afspraken tussen de gemeente en ondernemers en vervoerders om ervoor te zorgen dat de bevoorrading van de binnenstad in 2025 volledig uitstootvrij is.
(Elektrisch) autodelen	Door verschillende mobiliteitsmanagement-maatregelen wordt (elektrisch) autodelen gestimuleerd (Plan van aanpak autodelen 2018-2020).
Verschonemen gemeentelijk wagenpark	Bij aanschaf van nieuwe voertuigen zoveel mogelijk elektrisch aanschaffen.
Elektrische scheepvaart: verhuur en rondvaart	Stimuleren van (verhuur van) elektrische recreatie- en rondvaartboten.
Pilots i.h.k.v. MAAS	Mobility as a Service verder ontwikkelen en stimuleren bij inbreidingslokaties tbv modelshift richting gezonde en duurzame mobiliteit. (bijv. HUB Merwedekanaalzone)
Realisatie waterstofvulpunt	Vulpunt stimuleert overgang naar waterstofvoertuigen.

Rijk	
Generieke maatregelen	Beschrijving/toelichting
Bronbeleid: De emissienormen voor mobiele machines worden vanaf 2018 gefaseerd aangescherpt	In 2017 zijn de normen voor 'non-road mobile machinery' aangescherpt. Nieuwe eisen treden vanaf 2018 gefaseerd in werking.
Bronbeleid: De emissienormen voor personen- en bestelauto's worden vanaf 2018 gefaseerd aangescherpt	Aanscherping emissienormen, voor alle nieuwe personenauto's en licht bestelauto's vanaf 1 sept 2018 Euro 6c, vanaf 1 sept 2019 Euro 6d-TEMP en vanaf 1 jan 2021 Euro 6d. Aanscherping emissienormen, voor alle nieuwe zware bestelauto's, vanaf 1 sept 2016 Euro 6b, vanaf 1 sept 2019 Euro 6c, vanaf 1 sept 2020 Euro 6d-TEMP en vanaf 1 jan 2022 Euro 6d.
Bronbeleid: Voor zwaardere voertuigen (vrachtauto's en bussen) zullen de testcycli worden aangescherpt	Deze aanscherping draagt bij aan praktijkemissies die overeenkomen met de rollenbanktesten.
Bronbeleid: aangescherpte emissie-eisen voor middelgrote stookinstallaties (2017) en grote stookinstallaties (2021)	
Fiscaal: MRB-toeslag voor oude vervuulende diesel personen- en bestelauto's (zonder affabriek roetfilter)	Deze maatregel draagt bij aan een verschoning van het wagenpark in Nederland. Door de toeslag wordt het onaantrekkelijker om in een ouder dieselveertuig te blijven rijden.
Fiscaal: voordeel (opname in MIA/VAMIL-lijst) bij de aanschaf van SCR-katalysatoren voor zware dieselveertuigen vanaf 1 januari 2018	Deze maatregel draagt bij aan de verschoning van het bestaande wagenpark van zware dieselveertuigen.
Fiscaal: De teruggaafregeling BPM voor taxi's komt te vervallen	Deze maatregel kan de aanschaf van emissievrije taxi's aantrekkelijker maken ten opzichte van conventionele taxi's. De meeste taxi's zijn op dit moment dieselveertuigen.
Subsidie: Compensatieregeling milieuzone gemeenten en aangrenzende gemeenten.	Subsidie mogelijk voor de aanschaf van elektrische bestelauto's in gemeenten met een milieuzone of aangrenzende gemeenten. Hiermee wordt de verschoning van het wagenpark gestimuleerd.
Regelgeving: Invoeren van de mogelijkheid voor gemeenten tot het invoeren van gedifferentieerde parkeertarieven naar milieukeurmerken (2021)	Overeenkomstig het Regeerakkoord. Hiervoor moet de Gemeentewet gewijzigd worden. Voorbereidingen hiertoe zijn inmiddels in gang gezet.
Regelgeving/afspraken: Uniform toegangsregime milieuzones conform regeerakkoord.	Bij aanscherping is er een positief effect op de luchtkwaliteit.
Onderzoek: Verkenning naar de mogelijkheden om extra middelen beschikbaar te maken in het kader van de Green Deal Zero Emissie Stadslogistiek voor de ondersteuning van gemeenten en bedrijfsleven bij het versnellen en opschalen van Zero emissie stadslogistiek	Extra middelen voor de ondersteuning van gemeenten en bedrijfsleven bij het versnellen en opschalen van Zero emissie stadslogistiek. Zowel bij gemeenten als bedrijfsleven wordt de urgentie gevoeld voor schone stadslogistiek. Rijk wil hier actief aan bijdragen.
Onderzoek: Onderzoek in Europees verband naar de	Gaat om een vrijwillige update die leidt tot lagere emissies onder normale rij-omstandigheden. Onderzoek moet uitwijzen

beschikbaarheid van de software update voor Nederlandse dieselvoertuigen	welke reductie daarmee kan worden bereikt.
Onderzoek: Onderzoek naar verdwijnend verkeer in steden die daar interesse in hebben met bepaling van vervolgstappen	Onderzocht kan worden waar het verkeer blijft bij omlleidingen en/of afsluitingen van wegen. Vaak blijkt dat zo'n 10 % verdwijnt: vandaar de term 'vanishing-traffic'. Vervolgonderzoek kan gedaan worden richting gedrag: wanneer stapt men over op de fiets of OV? En welke overwegingen spelen daarbij en rol?
Onderzoek: Mogelijkheden verkennen voor een landelijk masterplan zero emissie bestelvoertuigen	Bestelauto's maken een groot deel uit van het wagenpark en rijden vrijwel allemaal op diesel. Potentie van zero emissie bestelwagen is echter groot. Masterplan moet ontwikkeling richting zero emissie een push geven.
Onderzoek: Opties verkennen voor het stimuleren van schonere mobiele werktuigen via aanbestedingen van de overheid	Mobiele werktuigen zijn vooralsnog hoofdzakelijk diesel-aangedreven. Er zijn echter schonere opties mogelijk. Overheid kan het gebruik daarvan stimuleren via de eigen aanbestedingen.
Locatiespecifieke maatregelen	
Onderzoek: Verkenning mogelijkheden uitbreiding walstroomcapaciteit in Nederlandse zeehavens	Uitbreiding walstroomcapaciteit in de zeehavens draagt bij aan reductie CO2 en NO2 in stedelijk gebied. Verkenning haalbaarheid extra walstroomfaciliteiten, waaronder mobiele voorzieningen.